

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสหวิทยาเขต
อจธราลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
THE STUDENT SUPPORT SYSTEM OF TEACHERS IN UTCHARALAI
SCHOOL CLUSTER CAMPUS OF THE SECONDARY EDUCATIONAL
NAKORNSAWAN

เกรียงศักดิ์ ฤทธิคง¹, พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์², วิจิตรา เจริญพงษ์³

Kriangsak Ritkhong¹, Pimparit Tiangpak², Wijitra Charoenpong³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา¹

คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก²

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยชินวัตร³

, Graduate School, Chao Phraya University¹

Educational Administration Program, Krirk University²

International Program, Shinawatra University³

Received: July 5, 2025 Revised: July 20, 2025 Accepted: July 25, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอจธราลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอจธราลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 207 คน ในปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test , ค่า F-test และสถิติการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ของเซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า มีระดับการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในด้าน

*Corresponding author. Tel.: 061 50 96592, Email address: pimparit.t1107@gmail.com วารสารศิลปศาสตร์และการศึกษา, 1(3), 31-46

การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

This study aimed to 1) examine the student support systems used by teachers in primary schools within the Atcharalai School Cluster, under the Nakhon Sawan Secondary Educational Service Area Office, and 2) compare the student support systems of teachers in these primary schools, categorized by gender, educational level, work experience, and school size. The sample consisted of 207 teachers in the 2016 academic year. Data was collected using a 5-level Likert scale questionnaire. Statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffé' pairwise comparison test.

The research findings revealed that 1) the overall student support system was operating at a very good level. When considering each aspect, it was found that the aspects of knowing students individually, student screening, problem prevention and resolution, and student development and promotion were all operating at a very good level. However, the aspect of student referral was found to be operating at a high level. 2) A comparison showed that the student support system, when categorized by work experience, differed significantly at the .05 statistical level, and when categorized by school size, differed significantly at the .01 statistical level. However, in the aspects of student development and promotion and student referral, when categorized by gender and educational level, no significant differences were found.

Keywords: Student support system, Primary education institutions, Secondary Education Service Area Office

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน เป็นระบบที่เหมาะสมกับการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ ประกอบสำคัญคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยครูที่ปรึกษาต้องดำเนินการและจัดให้มีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน ทั้งในด้านการเรียน ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความประพฤติ การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดูแลและเอาใจใส่ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาด้วยการให้คำปรึกษาและการจัดกิจกรรมพัฒนา การส่ง

ต่อนักเรียนเป็นการดำเนินการกรณีที่ปัญหานักเรียนมีความยุ่งยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนว คิดหลักในการดำเนินงานคือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน ดังนั้นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อช่วยเหลือดูแลทั้งด้านการป้องกัน การแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็นของความสำเร็จของงาน ต้องอาศัย การมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและเพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชนมีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ (เขาวลิต จินดารัตน์, 2551)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการได้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายปกครองและเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอัญฉรัลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จึงได้สำรวจสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอัญฉรัลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนกิจกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ชัดเจน ส่งผลทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ในบางขั้นตอน ทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (อัญฉรัลย์, 2558)

คำถามการวิจัย

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัญฉรัลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เป็นอย่างไร
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัญฉรัลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคลของครูจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัญฉรัลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัญฉรัลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัครราชวิทยาลัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ แตกต่างกัน
2. ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัครราชวิทยาลัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ แตกต่างกัน
3. ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสหวิทยาเขตอัครราชวิทยาลัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ แตกต่างกัน

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสิ่งยั่วยุในทางที่ไม่เหมาะสม สำหรับการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ ดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน(กรมสุขภาพจิต, 2544)

กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน วิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยอาศัยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองเป็นสำคัญ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีความสุขกับการเรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กัญญา แสงเจริญโรจน์, 2553)

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมที่มีหลายลักษณะทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นจริงของตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ครูที่ปรึกษา ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ดังต่อไปนี้ 1). ด้านความสามารถ แยกเป็น 1.1) ด้านการเรียน 1.2) ด้านความสามารถอื่น ๆ 2). ด้านสุขภาพ แยกเป็น 2.1) ด้านร่างกาย 2.2) ด้านจิตใจ 3). ด้านพฤติกรรม 4). ด้านครอบครัว แยกเป็น 4.1) ด้านเศรษฐกิจ 4.2) ด้านการคุ้มครองนักเรียน 4.3) ด้านการเลี้ยงดู 5). ด้านสังคม และ 6). ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรใช้

วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ (กรมสุขภาพจิต, 2551)

การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการหาวิธีการที่จะช่วยนักเรียนได้เหมาะสมตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ 1). กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ แล้วตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนเรียนอยู่ในกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมพัฒนา 2). กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไข 3). กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มที่มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรอง ของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขตามกรณี (กรมสุขภาพจิต, 2551)

การป้องกันและแก้ปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่จะเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนนั้นมีหลายวิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น 2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ข้อตระหนักในการป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียน ข้อพึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ดังนี้ การรักษาความลับการป้องกันและแก้ไขปัญหา 1). การรักษาความลับ 1.1) เรื่องราวข้อมูลนักเรียนที่ต้องป้องกันและให้ความช่วยเหลือไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการจะช่วยให้มีการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ – สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกิดประโยชน์นักเรียน 1.2) บันทึกข้อมูลการป้องกันการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้ 1.3) การรายงานการป้องกันการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้โดยให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ 2). การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 2.1) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของการป้องกันและแก้ปัญหามาให้ครบถ้วนเหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะการป้องกันและแก้ไขปัญหามีได้เกิดจากสาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน 2.2) การป้องกันและแก้ปัญหามีหลายวิธีการที่ต้องป้องกันและแก้ไขปัญหามาให้ตรงกับสาเหตุ สาเหตุใดที่เหมือนกันควรจะป้องกันและแก้ปัญหามาให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับนักเรียน เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนควรจะให้คำแนะนำปรึกษาให้ถูกต้องและตรงกับสาเหตุ ควรมีกระบวนการหรือทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน (กรมสุขภาพจิต, 2551)

การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา ทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละคน ทำให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

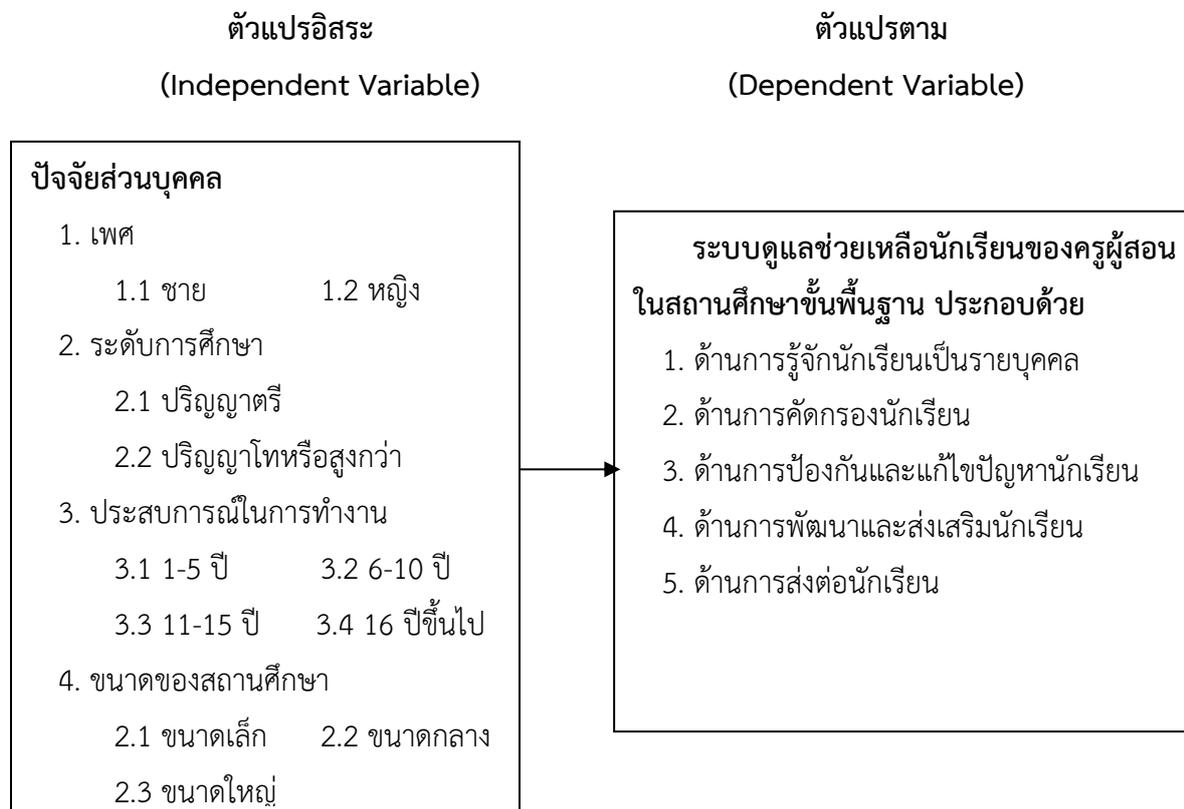
การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป การส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักที่สำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือ 1). การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) 2).การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน3). การเยี่ยมบ้าน 4). การตัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับสถานศึกษา ต้องมีการ 1) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและประชาชนทราบการดำเนินงาน โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน การจัดทำแผ่นพับ การจัดทำจดหมายข่าว ฯลฯ 2) มอบหมายให้ครูที่ปรึกษา กำหนดแผนการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ชัดเจน3) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ระยะทาง สมาชิกในครอบครัวว่านักเรียนอยู่กับใคร อยู่อย่างไร หากไปแล้วจะพบใครบ้าง4) วิเคราะห์ว่าใครคือคนที่ต้องการพบ เช่น พ่อแม่ หรือลุง ป้า น้า อาของนักเรียน 5) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และประเด็นในการสนทนา6) นัดหมายล่วงหน้า เพื่อให้มีความพร้อมทั้งสองฝ่าย หรือในกรณีที่ต้องการข้อมูลจำเป็นเร่งด่วนจะไม่นัดหมายก็ได้ หากต้องการข้อมูลที่เป็นธรรมชาติไม่มีการจัดฉาก ผู้เยี่ยมบ้านอาจไม่นัดหมายล่วงหน้า.7 ไปตามนัด กรณีที่ไปไม่ได้ต้องแจ้งล่วงหน้า เพราะผู้ปกครองนักเรียนบางคนอาจต้องหยุดงานเพื่อรอพบครู ไม่ควรเลื่อนนัดถ้าไม่จำเป็นและ.8) หากไปตามนัดแล้วไม่พบใคร ให้ถามเพื่อนบ้านใกล้เคียงเพื่อทราบข้อมูลที่จะมาในครั้งต่อไป

วิธีการรวบรวมข้อมูล 1). สังเกตสภาพที่อยู่อาศัย และพฤติกรรมของนักเรียน และบุคคลในบ้านนักเรียน2). พูดคุยสนทนากับพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนข้อมูลที่ได้จะรวบรวมไว้หลายระดับ เพื่อใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนดังนี้ 2.1) ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล ทั้งด้านความสามารถทางการเรียน ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ด้านความประพฤติ ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ ด้านสวัสดิภาพ ความปลอดภัย 2.2) ระดับโรงเรียน ประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน 2.3) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศในระดับเขตพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในการพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2.4) ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศระดับประเทศ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ (กรมสุขภาพจิต, 2551)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอัญมราลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ โดยอาศัยแนวคิดของ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอัญมราลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ได้แก่ โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม โรงเรียนพนมรอกวิทยา โรงเรียนหนองบัว โรงเรียนวังบ่อวิทยา โรงเรียนไพศาลพิทยา โรงเรียนตะคร้อพิทยา และโรงเรียนวังข่อยพิทยา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 207 คน ได้มาโดยวิธีการเปิดตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาและทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก (บุญชม ศรีสะอาด 2556)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา โดยครอบคลุมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) (อ้างใน บุญชม

ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535) ซึ่งมี 5 ระดับพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษา ที่ใช้ ข้อความครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้วยค่าดัชนีวัดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1). ขอนหนังสือจากคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอัครราชวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ได้แก่ โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ โรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม โรงเรียนพนมรอกวิทยา โรงเรียนหนองบัว โรงเรียนวังบ่อวิทยา โรงเรียนไพศาลพิทยา โรงเรียนตะคร้อพิทยา และโรงเรียนวังข่อยพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ในการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 207 ฉบับและเก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คัดเลือกและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 207 ชุด
2. นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการหาค่าสถิติพื้นฐานและสถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือได้แก่ การหาค่า IOC และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
2. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)
3. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติทดสอบสมมติฐาน t-test และ F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้สถิติการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe test)

บทสรุป

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.70	0.19	มากที่สุด	1
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.60	0.24	มากที่สุด	3
3. ด้านส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.68	0.50	มากที่สุด	2
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.57	0.29	มากที่สุด	4
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.41	0.32	มาก	5
รวม	4.59	0.31	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยรวมครูในสหวิทยาเขตอจจวราลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.59) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.70) รองลงมา คือด้านส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.68) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.70)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ

ข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ชาย		หญิง		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.71	0.19	4.69	0.19	0.75	0.46
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.59	0.23	4.61	0.26	-0.37	0.72
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.73	0.68	4.64	0.24	1.19	0.24
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.55	0.30	4.59	0.29	-0.86	0.39
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.38	0.31	4.43	0.32	-0.94	0.35
รวม	4.59	0.34	4.59	0.26	-0.23	0.43

*p<.05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศพบว่า โดยรวมและรายด้านคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการศึกษา				t	p-value
	ระดับปริญญาตรี		ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.67	0.21	4.71	0.17	-1.55	0.12
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.56	0.27	4.62	0.23	-1.65	0.10
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.61	0.25	4.72	0.59	-1.54	0.12
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.56	0.29	4.58	0.29	-0.55	0.59
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.35	0.31	4.43	0.32	-1.78	0.08
รวม	4.55	0.26	4.61	0.32	-7.07	0.20

*p<.05

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{x}	S.D.	F	p-value
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่าง 1-5 ปี	4.65	0.22	1.09	0.36
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.72	0.18		
	ระหว่าง 11-15ปี	4.71	0.18		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.70	0.17		
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่าง 1-5 ปี	4.57	0.27	1.14	0.33
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.58	0.25		
	ระหว่าง 11-15ปี	4.63	0.23		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.65	0.24		
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	ระหว่าง 1-5 ปี	4.64	0.24	0.55	0.65
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.74	0.79		
	ระหว่าง 11-15ปี	4.69	0.19		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.62	0.29		
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	ระหว่าง 1-5 ปี	4.50	0.29	2.99*	0.03
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.53	0.30		
	ระหว่าง 11-15ปี	4.65	0.25		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.60	0.32		
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่าง 1-5 ปี	4.30	0.33	3.69*	0.01
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.37	0.33		
	ระหว่าง 11-15ปี	4.49	0.28		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.43	0.28		
รวม	ระหว่าง 1-5 ปี	4.53	0.27	1.89	0.27
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.58	0.37		
	ระหว่าง 11-15ปี	4.63	0.22		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.61	0.26		

*p<.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ไม่พบความแตกต่าง ส่วนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียนเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ขนาดของสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	F	p-value
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ขนาดเล็ก	4.49	0.18	41.20**	0.00
	ขนาดกลาง	4.64	0.21		
	ขนาดใหญ่	4.76	0.14		
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ขนาดเล็ก	4.27	0.20	78.94**	0.00
	ขนาดกลาง	4.51	0.23		
	ขนาดใหญ่	4.70	0.17		
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ขนาดเล็ก	4.36	0.20	12.02**	0.00
	ขนาดกลาง	4.57	0.22		
	ขนาดใหญ่	4.68	0.55		
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	ขนาดเล็ก	4.16	0.20	104.16**	0.00
	ขนาดกลาง	4.43	0.27		
	ขนาดใหญ่	4.70	0.29		
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ขนาดเล็ก	3.86	0.18	174.60**	0.00
	ขนาดกลาง	4.37	0.21		
	ขนาดใหญ่	4.41	0.19		
รวม	ขนาดเล็ก	4.23	0.07	227.204**	0.00
	ขนาดกลาง	4.50	0.11		
	ขนาดใหญ่	4.70	0.13		

** p < .01

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน คือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตอัครฉลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ประกอบด้วย 1). ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2). ด้านการ

คัดกรองนักเรียน 3). ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน 4). ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5). ด้านการส่งต่อนักเรียน

ภาพที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทสรุป

1.ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยรวมครูในสหวิทยาเขตอจธราลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษา นครสวรรค์ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือด้านส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.การเปรียบเทียบปัจจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่พบความแตกต่าง

3.การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่พบความแตกต่าง

4.การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและ พัฒนา นักเรียน ไม่พบความแตกต่าง ส่วนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน คือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและ พัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1.ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โดยรวมครูในสหวิทยาเขตอัครราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สถานศึกษามีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของจักรี โพธิ์สำนัก (2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้าน การส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ 2) การ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ.

2.การเปรียบเทียบปัจจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้าน การคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการ ส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาให้ การช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยัง ครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูวิชาการให้ความช่วยเหลือต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชาวลิต จินดา รัตน์ (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นราย ด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์การ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และเมื่อจำแนก ตามขนาดโรงเรียนพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .05$ ส่วนด้านอื่นๆและโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 3 ท่าน พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมาประสบ ผลสำเร็จในระดับดีเพราะโรงเรียน ได้ดำเนินการเป็นกระบวนการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตาม ขั้นตอนง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนโดยจัดให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

3.การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้าน การส่งต่อนักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริม

หลักสูตรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี นิตยา (2551) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งรายด้านและรายข้อ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งรายด้านและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4.การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ไม่พบความแตกต่าง ส่วนด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียนเมื่อ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่า .สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง/ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามี การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูวิชาการให้ความช่วยเหลือต่อไปซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของวีรศักดิ์ เกาหมอ (2552) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนกับสภาพ ครอบครัวยังคงไม่มีอิทธิพลร่วมต่อปัญหาการดำเนินงานโดยภาพรวม ส่วนด้านการบริการให้คำปรึกษา ด้านการแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและด้านการส่งต่อหน่วยงานภายนอกสำหรับนักเรียนที่ ยากต่อการแก้ไขมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05.

5.การเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน คือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นักเรียนทุกคนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลจากรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการคัดกรองสถานศึกษามีการจัดตั้ง ชมรม/กลุ่ม ตามความสนใจของนักเรียนสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง/ครูวิชาการให้ความ ช่วยเหลือต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สอนจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้าน การคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุก

ด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนเพียงด้านเดียวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05.

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา แสงเจริญโรจน์. (2553). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองมะปริง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1- ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6*). กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก.
- กรมสุขภาพจิต. (2552). *คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6*). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จักรี โพธิ์สำนัก (2555). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เขาวลิต จินดารัตน์. (2551). *การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). **การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.**
- ประเสริฐ สอนจันทร์. (2553). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต1*.งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญศรี นิตยา. (2551). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีรศักดิ์ เกาหมอ. (2552). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *การพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักสูตรครูที่ปรึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อัจฉราลัย, สหวิทยาเขต. (2558). *รายงานผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปีการศึกษา 2558*. นครสวรรค์: โรงเรียนในสหวิทยาเขตอัจฉราลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชยมศึกษา เขต 42.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.